

ŠKOLSKA RAZINA NATJECANJA Školska godina 2024./2025. – I. razred

Za školsku razinu natjecanje u 3. kategoriji: Prapovijest i Stari vijek zadaci će u pisanoj provjeri uključiti sve tehničke koncepte te sljedeće odgojno-obrazovne ishode, domene i teme iz Kurikuluma:

TEME/SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA	DOMENA	ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA
Izumi i tehnologije u prapovijesti i na Starom Istoku te putevi njihova širenja	Domena C. Znanost i tehnologija	POV SŠ C.1.1. Učenik analizira važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku.	Učenik u ispitu znanja: • objašnjava najznačajnije izume i njihovo širenje svijetom; • analizira tehnološki napredak i izume u ratovanju u prapovijesti i starome vijeku; • razlikuje različite megalitske građevine u prapovijesti i graditeljska dostignuća naroda Staroga Istoka; • uspoređuje znanstvena i tehnološka dostignuća pojedinih naroda Staroga Istoka.
Države prvih civilizacija	Domena D. Politika	POV SŠ D.1.1. Učenik <i>istražuje</i> proces stvaranja i širenja države na Starome Istoku.	Učenik u ispitu znanja: • objašnjava razvoj država i način vladanja na Starome Istoku; • analizira organizaciju vojske i širenje država na Starom Istoku; • uspoređuje različite organizacije države i oblike vlasti na Starom Istoku.
Stari Istok – gospodarske djelatnosti i načini proizvodnje	Domena B. Ekonomija	POV SŠ B.1.1. Učenik analizira ulogu i važnost gospodarskih aktivnosti u prapovijesti i starome vijeku.	Učenik u ispitu znanja: • objašnjava procese nastanka poljoprivrednih zajednica, sjedilačkog načina života, obrta i trgovine na Starom Istoku; • uspoređuje gospodarske djelatnosti i načine proizvodnje u državama Starog Istoka; • povezuje gospodarske aktivnosti i međusobne utjecaje naroda Starog Istoka.

ŽUPANIJSKA RAZINA NATJECANJA Školska godina 2024./2025. – I. razred

Za županijsku razinu natjecanja u 3. kategoriji: Prapovijest i Stari vijek zadaci u pisanoj provjeri uključit će sve tehničke koncepte te sljedeće odgojno-obrazovne ishode, domene i teme iz Kurikuluma:

TEME/SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA	DOMENA	ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA
Stari Istok i Grčka– društvene strukture, zakonici i pravo	Domena A. Društvo	POV SŠ A.1.1. Učenik analizira društvene promjene i odnose između društvenih skupina u starome vijeku.	Učenik u ispitu znanja: • uspoređuje promjene u organizaciji društva i položaj pojedinih društvenih slojeva u državama Staroga Istoka i Grčkoj; • analizira društvene strukture, zakonike i pravo u državama Starog Istoka i drevnoj Grčkoj.
Grčki polisi – postanak, uređenje, reforme, ratovi	Domena D. Politika	POV SŠ D.1.1. Učenik istražuje proces stvaranja i širenja polisa u Grčkoj. POV SŠ D.1.2. Učenik analizira utjecaj državnog uređenja na prava i status pojedinca u grčkom polisu.	Učenik u ispitu znanja: • objašnjava uzrok nastanka i organizaciju i razvoj grčkog polisa te način vladanja; • uspoređuje obilježja različitih oblika vlasti u grčkim polisima.
Religije, filozofija i umjetnost drevnih Grka	Domena E. Filozofsko-religijsko-kulturno područje	POV SŠ E.1.2. Učenik istražuje pojavu i razvoj pisma te obilježja religija u staroj Grčkoj.	Učenik u ispitu znanja: • uspoređuje pisma staroga svijeta, pojavu škola i razvoj filozofije; • identificira vjerovanja, kultove i religije u drevnoj Grčkoj te njihov utjecaj na umjetnost.

DRŽAVNA RAZINA NATJECANJA Školska godina 2024./2025. – I. razred

Za državnu razinu natjecanja u 3. kategoriji: Prapovijest i Stari vijek zadaci će u pisanoj provjeri uključiti sve tehničke koncepte te sljedeće odgojno-obrazovne ishode, domene i teme iz Kurikuluma:

TEME/SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA	DOMENA	ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA
Stari Istok – gospodarske djelatnosti i načini proizvodnje Antičko gospodarstvo	Domena B. Ekonomija	POV SŠ B.1.1. Učenik analizira ulogu i važnost gospodarskih aktivnosti na Starom Istoku, Grčkoj i Rimu.	Učenik u ispitu znanja: • uspoređuje gospodarske djelatnosti i načine proizvodnje u pojedinim državama Starog Istoka, Grčkoj i Rimu;• objašnjava gospodarske aktivnosti naroda Starog Istoka, Grka i Rimljana.
Vlast i moć u državama Staroga svijeta	Domena D. Politika	POV SŠ D.1.1. Učenik istražuje proces stvaranja i širenja države na Starome Istoku i u Europi.	Učenik u ispitu znanja • istražuje uzroke i posljedice ratova u drevnoj Grčkoj: od Trojanskoga rata do osvajanja Aleksandra Velikog;• analizira organizaciju rimske vojske i širenje rimske države te organizaciju vlasti u provincijama na tri kontinenta, posebice na hrvatskome povijesnom prostoru.
Kršćanstvo od prvih kršćana do državne vjere u Rimskom Carstvu	Domena E. Filozofsko-religijsko-kulturno područje	POV SŠ E.1.2. Učenik istražuje pojavu i razvoj pisma te obilježja religija u starome vijeku.	Učenik u ispitu znanja • objašnjava pojavu kršćanstva, progone i uspon kršćanstva do državne religije u Rimskom Carstvu te širenje kršćanstva na hrvatski povijesni prostoru.

Dodatna literatura:

Robert Matijašić, *Povijest hrvatskih zemalja u antici do cara Dioklecijana*, Leykam International, Zagreb, 2009., poglavlje *Dalmacija i Panonija: oblikovanje provincija*, str. 182. - 216.